

**PATIENT
HISTORIE**

Når en drøm var lige ved at briste

**Gorm
Rasmussen**

Journalist

Fotos:
Finn John Carlsson

En nethindeløsning, med efterfølgende komplikation samt en lægelig fejlvurdering, betød et mareridt ...

Organist Hans-Henrik Taarnby havde lige fået opfyldt sin store drøm: En gennemgribende fornyelse af sit elskede orgel i Horslunde Kirke, 11 km NØ for Nakskov, da glæden formørkedes. Rent bogstaveligt.

Næsten fra den ene dag til den anden mistede han størstedelen af sit syn. Kørekortet kom på standby, men det værste var, at han ikke længere kunne spille på det restaurerede orgel, som han sådan havde set frem til at traktere for den usædvanligt sangglade menighed. Søndag efter søndag.

Nu er han ikke en, der lader sig gå på af modgang (som han har høstet sin andel af), og han spiller igen, endda i tre kirker, alligevel er det en hurtigt bevæget mand, der har sat sig ind i min bil, da jeg henter ham på hans bopæl i Dannemare syd for Nakskov og beder ham fortælle. Vi kører ad smalle gamle veje gennem det storladne vestlollandske landskab op til den markante landsbykirke på en af de smukkeste septemberdage, som året har vist, og jeg spørger, om han stadig kan nyde naturens skønhed?

'Ja, det jeg ikke længere opfatter visuelt, det føjer hjernen jo til, så jeg alligevel oplever det', svarer han smilende. Og han forklarer, at det perifere syn fungerer, mens det centrale er blevet ramt og reduceret. Han mangler 70 pct. af synet på grund af en lægelig fejl, som han selvfølgelig finder næsten utilgivelig, men vreden har han tæmmet. Til gengæld har han mistet nogle illusioner omkring lægestanden, som han fortsat finder meget hjælpsom, men også meget selvbeskyttende.

En morgen vågner han op

Kort fortalt er forløbet sådan: I sommeren 2013 konstaterede Hans-Henrik Taarnby flere 'flyvende myg' end sædvanligt samt kraftige lynglimt i venstre øje. Typiske tegn på nethindeløsning. På øjenlægens foranledning bliver han laserbehandlet

på øjenafdeling i september 2013. Ved kontrollen hos egen øjenlæge får han at vide, at alt er gået vel og, at sporene efter behandlingen er helt normale.

I marts 2014 dukker der så noget op på øjets nethinde. Dagen efter henvendte han sig til sekretæren hos øjenlægen og bad om en tid for konsultation, hvilket hun på det bestemteste afviste. Hun mente ikke, det skulle være en sag

for øjenlægen, men derimod for optikeren. Dog fik han en tid hos øjenlægen knap tre måneder senere.

I slutningen af april oplever han en aften, at det kniber med at læse noder. Næste morgen vågner han og kan slet ingenting læse, hverken tekst eller noder. Alt er sløret og uskarpt i venstre øje. Højre øje har han i praksis aldrig kunnet se med, da det er et såkaldt dovent øje.

Organist
Hans-Henrik
Taarnby

Han henvender sig til optikeren, som straks beder ham om at gå til øjenlægen. Han mangler nu 80 pct. af synet. Det får ham til øjeblikkeligt at møde op i øjenlægens konsultation. Lægeseekretæren konkluderer efter læsning af journalen, at det hele må skyldes arvæv efter laserbehandlingen, og at det må han leve med. Hun fastholder det sene tidspunkt for en konsultation hos øjenlægen.

Han kontakter sin praktiserende læge næste morgen, og denne sender ham ekspedit til øjenlægen, som konstaterer nethindeløsning i den gule plet (makula), hvorefter han giver henvisning til den øjenafdeling, hvor operationen blev foretaget. Her måtte han igennem to operationer.

Så er vi nået frem til den smukke landsbykirke. 'Du kan godt mærke, at jeg stadig bliver bevæget, når jeg snakker om det', siger han, da vi stiger ud af bilen. Han har både haft våde øjne og tyk stemme undervejs. Nu er der intet at mærke på ham, og folk, der ikke kendte historien, ville ikke kunne opdage noget, undtagen ved små ting som fx, når han ruller sine noder ud og placerer dem på orglets nodepult. De er godt nok store, de nodetegn!

'Ja, jeg har et problem med at se midterfeltet af ord og noder, når jeg læser, og det gør processen langsommere,

noget som for musikkens vedkommende er ganske udfordrende. Noder læser man i blokke, og man kan jo ikke sådan ændre tempi, blot fordi organisten er blevet langsommere. Så nu må jeg øve mig dobbelt så meget som før, og skal på det nærmeste kunne melodierne udenad. Det er jo

nok en god ting i sig selv, men til gengæld er jeg nødt til at have et på forhånd bestemt og fastlagt repertoire. Jeg kan simpelthen ikke læse den koralbog, jeg ellers har brugt i så mange år. Ikke foreløbig, i hvert fald,' føjer han til.

Og så giver han et prøvespil. Det er utroligt, hvad sådan et

orgel kan præstere af både følsomt tonespil som kraftfuldt udtryk. Man forstår, hvorfor der skal bruges såvel fødder som hænder for at betjene et kirkeorgel - og for hans vedkommende også stemmen - han synger altid med.

'Vil I høre, når principalkoret er helt ude? Det bruger vi ellers sjældent, for så risikerer vi, at folk taber plomberne', siger han og trykker til.

Da det er et restaureret og fornyet orgel ovenpå dele af det gamle, som har langt over to hundrede år på bagen, så er der kraft på - næsten en fos af klang.

Plomberne holder, men både fotografen og jeg beder om lidt mere blide toner, og så følger en musikhistorisk og musikteoretisk belæring, der afslører den gamle skolelærer med den pædagogiske og systematiske redegørelse.

Det får mig til at spørge om hans forhold til det religiøse. Han holder vejret, tænker, og svarer: 'Lad mig sige det på den måde - jeg elsker at høre evangeliet. Jeg hører det som musik! Det lever i sig selv, fordi det rammer dybt i sjælen'. Og så tilføjer han: 'Musikken er forkyndelsen'.

Han er stolt af sin kirke og fortæller levende om dens historie. Den er fra 1200-tallet, men blev stærkt forandret i 1700-tallet, da Reventlow'erne fik den som

ejendom og ændrede det mørke kirkerum ved at fjerne pulpiturene, som balkoner hedder i en kirke, og hæve vinduerne. Til gengæld opførte de et familiegravkapel inde i kirken og lod bygge et orgel engang for 250 år siden. Det blev fornyet i 1855. Nogle af piberne herfra blev genbrugt i 1957 af orgelbyggerfirmaet Starup & Søn, og det er den konstruktion, som takket være store donationer fra fonde, er blevet udbygget og fornyet til et Frobeniusorgel i 2013. (Det navn er for orgelkendere, hvad Ferrari er for bilentusiaster). Så man forstår, at Hans-Henrik Taarnby var tæt på fortvivlelsen i 2014, da problemerne satte i skred.

Nu havde han med stor møje fået overbevist et tøvendemeninghedsråd om restaureringen, havde selv skaffet de 100.000 fondskroner ud af de i alt 685.000 kr., det hele kostede. Og alle var glade. Menigheden oplevede med det samme, at det var blevet markant bedre. Og så

'De har været storsindede i de kirker, hvor jeg spiller. Der har ikke været nogen smalle steder, når det gjaldt om at udskifte fra gammelt gult lys til diodelamper. Jeg har også måttet rykke nodehylden længere frem; det samme tror jeg faktisk, at alle efterfølgende organister kan have gavn af'.

Der er flere områder, hvor

hans handicap har medført ændring i arbejdsgange og rutiner, skabt indskrænkninger og gjort ham afhængig af hjælp, men der er lys forude.

Det ser allerede bedre ud. Øjenlægerne i Næstved hasteopererede ham to gange (i alt har han været igennem syv operationer), og øjenlægerne på Glostrup Hospital har efterfølgende givet ham en medicinsk behandling, der gennem succesrig inflammationsbekæmpelse har betydet øget synsevne. Nu er hans reduktion faldet fra 80 til 70 pct., undertiden til 50 pct. Og det går stadig i den rigtige retning. Målet er i første omgang at komme ned på 50 pct, og få reduceret den blinde plet i det centrale syn, som nethindeløsningen forårsagede, så meget, at han må benytte sit gamle kørekort igen.

Jeg spørger ham om et råd eller et ord til andre mennesker, der står i en situation med synet, som er ved at få dem til at fortvivle.

'Man vænner sig til det'.

Så er vi tilbage og tager afsked i strålende solskin foran huset i Bygaden i Dannemare, hvor han bor med sin uvurderlige støtte af en hustru, Kate.

Han er blevet tildelt erstatning for misbehandlingen, og det har hjulpet mentalt. Nu er hans drøm selv at aflaste hustruen for jobbet som chauffør. Og den drøm er slet ikke urealistisk. ■